

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผู้วิจัยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคูณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน

สมมติฐานของการวิจัย

คูณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนมีความแตกต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยของหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือ เก็บรวบรวมข้อมูล จากครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังโรงเรียน และส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วย

ตนเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน ผู้วิจัยไปติดต่อและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเองใช้เวลาเก็บ รวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 926 ชุด ได้รับคืน 880 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.03 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และประมวลค่าทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) วิธีการทดสอบของดันเน็ตท์ 3 (Dunnett T₃) การศึกษาข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำ ด้านความถนัด ด้านทัศนคติ และด้านแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการเป็นผู้นำ ตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำตามทัศนะของครูผู้สอนสูงกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนกับผู้นำชุมชนและผู้นำชุมชนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

3. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคุณลักษณะของผู้บริหารด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนกับผู้นำชุมชนและผู้นำชุมชนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความถนัด ตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านความถนัดตามทัศนะของครูผู้สอน สูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของผู้นำชุมชนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

5. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านแรงจูงใจและทัศนคติ ตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า

6.1 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สรุปได้ว่าผู้บริหารควรมีความเป็นประชาธิปไตย ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ควรมีความรู้ความเข้าใจงานวิชาการ หลักสูตรและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพแก่นักเรียนให้ดียิ่งขึ้นควรส่งเสริมขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างหลากหลายใช้เทคนิควิธีการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ควรมีความถนัดในการบริหารจัดการทุกงานทุกระบบของโรงเรียน สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทุกสถานการณ์และควรมองโลกในแง่ดี ให้เกียรติ ผู้ใต้บังคับบัญชาในทางที่ดี รู้จักให้อภัยมองเห็นคนมีศักดิ์ศรีทุกคน

6.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติคนให้เป็นตัวอย่างที่ดี มีความยึดมั่นในการทำงานมีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริตคดโกง คอรัปชั่นและตรงต่อเวลา ควรมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและคุณภาพการเรียนการสอน ควรมีความโปร่งใสยุติธรรมใน การประเมินผลงานและพิจารณาความดี ความชอบ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เสริมสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่บุคลากร ควรมีความสามารถในการใช้ภาษาและถ้อยคำในการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี และควรมีความมั่นคงยึดมั่นในการทำงานที่ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ทุจริต คอรัปชั่น

6.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของผู้นำชุมชน สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตาและยุติธรรมแก่บุคลากร มีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน มีวินัยใจซื่อมือสะอาด รู้จักเสียสละไม่มัวสุมอบายมุข ทั้งสุรา และการขยัน ควรมีความรู้ในเรื่องงานวิชาการ หลักสูตร และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพราะเป็นงานหลักของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรมีความโปร่งใสยุติธรรมในการประเมินผลงานและพิจารณาความดีความชอบ ควรมีความถนัดในการบริหารด้านวิชาการ หรือด้านการเรียนการสอน ให้โรงเรียนมีคุณภาพอยู่ในอันดับต้น ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ และควรมองโลกในแง่ดี มองเห็นแต่สิ่งดีของผู้อื่น จะไม่มองในสิ่งที่เขาไม่ดี เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานดีขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ทางการศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำ ด้านความถนัด ด้านทัศนคติ และด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของผ้น หอมเกตุ (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่าคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานและลักษณะทางสังคมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิ สุกุณา (2537:103) ศึกษาคุณลักษณะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิพงษ์ ภารพบ (2544:บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน คือลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานและลักษณะทางสังคมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระ หมวดจันทร์ (2544 :บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความสามารถ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมและด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับมาก

การที่ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสภาพ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบัน ได้เปิดโอกาสและเอื้ออำนวยให้ครูผู้สอนได้พัฒนา ตนเองโดยการจัดอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาหาความรู้ด้วยอยู่เสมอ นอกจากนี้ตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้การ บริหารงานและการจัดการศึกษาเป็นการระดมทรัพยากร จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันสังคมอื่น จัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็น บุคคลที่มีบทบาทต่าง ๆ ในชุมชนมาก ซึ่งชุมชนสามารถสัมผัสได้ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ชัดเจน ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชนจึงมี ทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการเป็นผู้นำ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหารและด้านความถนัด ตามทัศนะ ของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคุณลักษณะของ ผู้บริหารโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารและด้านความถนัดตาม ทัศนะของครูผู้สอนแตกต่างกัน และมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระ หมวดจันทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าคุณลักษณะ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความเห็นของผู้บังคับบัญชา กับผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระหว่างผู้บังคับบัญชากับครูผู้สอน แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิพงษ์ ภารพบ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดของกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาเหตุที่คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนแตกต่างกันมากกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหารและด้านความถนัดนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าครูผู้สอนเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารโดยตรง และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ยังกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นกรรมการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และอยู่ภายใต้ข้อกำหนดขององค์กรวิชาชีพ ที่ต้องรับใบประกอบวิชาชีพของผู้บริหาร เตรียมรับการกระจายอำนาจ ที่จะมายังสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป นอกจากนี้จากคู่มือครู ครูดีผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2547: 6) กำหนดว่า ครูจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาเยาวชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนจะเห็นได้ครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพร่วมกับผู้บริหารตลอดเวลา เพื่อให้ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าให้สถาบันที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ พัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านการเป็นผู้นำ ผู้บริหารควรแสดงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกของกลุ่ม ได้แก่ ความเป็นประชาธิปไตยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและบุคลากรทุกฝ่ายไม่ถือตัวประสานผลประโยชน์ ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีมีความยึดมั่นในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ ไม่ทุจริต คดโกง คอร์รัปชัน และตรงต่อเวลา ควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการบริหารสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน โดยเน้นด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น ๆ และที่สำคัญคือควรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตาและยุติธรรมต่อบุคลากรมีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทน มีวินัย ใจซื่อ มือสะอาด รู้จักเสียสละไม่มัวสุมทั้งสุราและการพนัน

1.2 ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ผู้บริหารควรมีความรู้ในเรื่องงานวิชาการ หลักสูตรและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพราะเป็นงานหลักของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาใน

ปัจจุบัน สามารถวิเคราะห์ที่แผนและโครงการ มีความรู้หลักการปกครองบังคับบัญชา หลักการบริหารงานบุคคล ความร่วมมือร่วมใจภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษา อีกทั้งมีความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

1.3 ด้านแรงจูงใจ เป็นด้านที่ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่แสดงออกน้อยที่สุดดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้ให้สูงขึ้น และแสดงพฤติกรรมให้ครูผู้สอนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน เห็นว่ามีความสามารถ ได้แก่ ส่งเสริมขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา อย่างหลากหลายใช้โดยใช้วิธีการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง มีความโปร่งใสยุติธรรมในการประเมินผลงานและพิจารณาความดี ความชอบ แก่ผู้ได้บังคับบัญชาเสริมสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่บุคลากรก็จะช่วยให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ

1.4 ด้านความถนัด ผู้บริหารควรมีความถนัดในการบริหารจัดการทุกงาน ทักษะของโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทุกสถานการณ์มีความสามารถในการใช้ภาษา ถ้อยคำในการสื่อสาร ได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการจดจำและระลึกได้อย่างรวดเร็วถูกต้องรวมทั้งมีความสามารถในการนำความรู้มาพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนให้เจริญยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอยู่ในอันดับต้น ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่

1.5 ด้านทัศนคติ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีทัศนคติมองโลกในแง่ดีมีความเคร่งครัดในกฎระเบียบแบบแผนของทางราชการ มีความมั่นคงและยึดมั่นในการทำงานที่ซื่อสัตย์ไม่คดโกง ทุจริต คอรัปชั่น มีความอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นกล้าเผชิญกับปัญหาอย่างมีความสุข รอบคอบ แจ่มใสและอ่อนโยนในบางสถานการณ์ รวมทั้งพัฒนาตนเอง พัฒนางานและผู้ร่วมงานในโอกาสต่อไป

2. ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จะใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับทักษะของครูผู้สอนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน

3. ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรจะได้ศึกษาผลการวิจัยนี้ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะตามที่เสนอของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในเขตพื้นที่การการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนดีเด่นกับคุณลักษณะ
ของผู้บริหาร โรงเรียนทั่วไปในทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อทราบความต้องการ
ว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนดีเด่นกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนทั่วไป แตกต่างกัน
หรือไม่ เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในโอกาสต่อไป

